

بافت تاربخ شہر خرم آباد

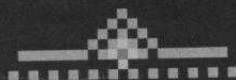
www.ketab.ir

مولفان:

محمد محمدی اصل

مژگان هادی پور مرادی

سرشناسه: محمدی اصل، محمد، ۱۳۶۰

عنوان و نام پدیدآورندگان: بافت تاریخی شهر خرم آباد فیلی / مؤلفان: محمد محمدی اصل، مژگان هادی پور مرادی

مشخصات نشر: خرم آباد، انتشارات هاویر، ۱۴۰۰ - مشخصات ظاهری: ۱۶۴ صفحه، مصور (رنگی)، جدول، نقشه

شابک: ۱ - ۰۹ - ۷۹۳۷ - ۶۲۲ - ۹۷۸ : ISBN - وضعیت فهرست نویسی: فیپا

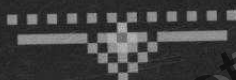
موضوع: ساختمان های تاریخی -- ایران -- خرم آباد -- Iran -- Khoramabad -- Historic buildings

ساختمان های تاریخی -- ایران -- لرستان -- Lorestan -- Historic buildings

موضوع: خرم آباد / Khoramabad (Iran) / خرم آباد -- آثار تاریخی / Antiquities (Iran) -- Khoramabad

شناسه افزوده: هادی پور مرادی، مژگان، ۱۳۶۱ - رده بندی کنگره: NA ۱۴۸۷/۴ م ۳ ۱۴۰۰

رده بندی دیویی: ۹۵۵۵۲۲/۷۲۹ - شماره کتاب شناسی ملی: ۸۶۷۴۶۲۹

عنوان: بافت تاریخی خرم آباد فیلی

مؤلفان:

طرح جلد و گرافیک: یاسر دلفان

لیتوگرافی و چاپ: زیتون

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: نخست، ۱۴۰۰ خ

قیمت: ۲۵۰ هزار تومان

محمد محمدی اصل / مژگان هادی پور مرادی

ویراستار: احد رستگار فرد / مقدمه: مجید دریگوند

مدیر تولید و ناظر چاپ: سهیمه اسدزاده

انتشارات: هاویر، همراه: ۰۹۱۶۹۷۰۰۴۰۶

شابک: ۱ - ۰۹ - ۷۹۳۷ - ۶۲۲ - ۹۷۸

فهرست

دیباجه

۹

شابرخواست (سابرخواست / شاپرخواست)

پیشینه و معماری

معرفی برخی از آثار تاریخی

۱۷

محوطه پامنار (بقایای شهر شابرخواست و مناره آجری)

۱۷

مناره آجری

۱۹

پل تاق پل (تاق پیل‌اشکسه)

۱۹

پل سر تاق سارو (سر تاق ساربان)

۲۱

گردآو بردینه (گردآب سنگی)

۲۲

آسیاو گوری (آسیاب گبری)

۲۳

بردنوشته (سنگ نبشته)

۲۴

❖ بافت تاریخی شهر خرم‌آباد فیلی ❖

❖ درآمدی بر پیشینه، ساختار، ویژگی‌های معماری و شهرسازی ❖

- ❖ ۳۱ خرم‌آباد کهن از نگاه سیاحان ایرانی و جهانگردان اروپایی
- ❖ ۳۵ محدوده و نظام تقسیم‌بندی محلات
- ❖ ۳۷ ویژگی‌های فرهنگی - تاریخی و پتانسیل‌ها
- ❖ ۳۷ معماری ویژه، تراکم و فشردگی بافت قدیم و تعدد آثار ثبت شده
- ❖ ۳۷ شبکه گذرهای آمد و شد
- ❖ ۴۱ پیوند ساختاری شارستان (محلات) و ارگ (قلعه فلک‌افلاک)
- ❖ ۴۱ چشم‌انداز طبیعی مناسب، در کنار غنا و تعدد آثار تاریخی
- ❖ ۴۱ سایر ویژگی‌ها

❖ کهن‌در ارگ شهر ❖

- ❖ ۵۴ دژ شابرخواست (قلعه فلک‌افلاک)
- ❖ ۵۸ سربازخانه
- ❖ ۵۸ عمارت باشگاه افسران
- ❖ ۶۰ تصویر قراول‌خانه

❖ بناهای مذهبی ❖

- ❖ ۶۳ مسجد توسلی
- ❖ ۶۴ مسجد توتونچی (بازار - حاج صفرعلی)
- ❖ ۶۵ مسجد موسی ابن جعفر (ع)
- ❖ ۶۶ سقاخانه پشت‌بازار (کربلایی حیدر)
- ❖ ۶۷ سقاخانه محله باباطاهر (رستمی)
- ❖ ۶۸ آرامگاه زید ابن علی (ع)

- ❖ ۶۹ آرامگاه میرسید علی جزایری
- ❖ ۷۰ آرامگاه باباطاهر
- ❖ ۷۱ سایر آرامگاه‌ها (خضر، لرستانی، قاضی، خُرسان)

❖ ارسن شهری و بازار ❖

- ❖ ۷۵ کاروانسرای میرزا سیدرضا
- ❖ ۷۷ سرای کهنه

❖ خانه‌های تاریخی (از سفری تا پهلوی) ❖

- ❖ ۸۲ خانه منصوری
- ❖ ۸۴ خانه و حسینیه خورشیدی
- ❖ ۸۶ خانه میرزا سیدرضا
- ❖ ۸۹ خانه شمعون کلیمی
- ❖ ۹۱ خانه قاضی (آخوند ابوطالب)
- ❖ ۹۳ خانه سادات طاهری
- ❖ ۹۵ خانه عصاره
- ❖ ۹۷ خانه سیدمحمود کشفی
- ❖ ۹۹ خانه جزایری
- ❖ ۱۰۱ خانه حیات‌غیب
- ❖ ۱۰۳ خانه سیدعبدالله کشفی
- ❖ ۱۰۵ خانه کریم چاغروند
- ❖ ۱۰۷ خانه جوادیان
- ❖ ۱۰۸ خانه والی‌زاده
- ❖ ۱۰۹ خانه توکل
- ❖ ۱۱۰ خانه چُدتَی
- ❖ ۱۱۱ خانه الماسی
- ❖ ۱۱۲ خانه آیت‌الله لرستانی (خانه مشروطیت در لرستان فیلی)
- ❖ ۱۱۳ خانه‌ای در گذر سقاخانه (دارتی)

دیپاچه

بافت‌های تاریخی رهاورد همزیستی جوامع شهری در تمدن‌های سنتی با طبیعت پیرامونی است. این تعامل منجر به شکوفایی این جوامع بدون آسیب به طبیعت و منابع آن می‌شد. در روزگار جدید و در پی تغییر رویکرد انسان مدرن در نوع نگرش این تعامل به تقابل انجامید.

در همین دوران بود که بافت‌های ارزشمند شهرهای تاریخی مورد حمله انواعی از تفکرات تقابل‌گرایانه با تاریخ، گذشته و طبیعت قرار گرفت. این حمله سال‌ها ادامه داشت تا آنکه مورد نقد جوامع علمی و دانشگاهی قرار گرفت. منتقدین با استناد به آسیب‌های این تقابل به هجوم و تخریب بناها و بافت‌های تاریخی اعتراض و آن را نوعی خودزنی تلقی نمودند. نمایان شدن آسیب‌های فرهنگی، تاریخی و هویتی چنان تفکری و توجه مدیران شهری به مقوله «توسعه پایدار» موجبات احیاء دوباره این مجموعه‌های تاریخی را فراهم کرد.

امروزه در سراسر جوامع شهری توجه به ظرفیت‌های فرهنگی تاریخی شهرها برای توسعه پایدار و حرکت به سمت رونق صنعت مهم گردشگری مورد توجه جدی قرار گرفته است. خوشبختانه چنین رویکردی در دهه‌های اخیر در برخی شهرهای ایران هم مورد نظر مدیران و برنامه‌ریزان قرار گرفته است. گام نخست برای حرکت به سمت این رویکرد شناخت ظرفیت‌های موجود در شهرهای تاریخی میهن عزیزمان ایران اسلامی است.

خرم‌آباد به‌عنوان یکی از شهرهای تاریخی ایران از دیرباز مورد توجه و مهد رشد انواعی از هنرها ازجمله معماری بوده است. حجم عظیمی از صدها بنای تاریخی مربوط به دوره‌های مختلف تمدنی در پیش و پس از اسلام گواه روشنی است بر این گفته. کتاب پیش روی خوانندگان فرهیخته حاصل چند سال پژوهش میدانی در بافت تاریخی شهر خرم‌آباد است. اکثر بناها و محوطه‌های تاریخی مورد شناسایی و تحلیل قرار گرفته‌اند. این بنا طیف گسترده‌ای از ظرفیت‌های تاریخی از خانه‌ها، کاروانسراها، پل‌ها، بازارها و بناهای وابسته به آن و فضاهای شهری و ارگ خرم‌آباد را شامل می‌شوند. این ظرفیت‌های منحصربه‌فرد می‌توانند به شایستگی مورد توجه مدیران و برنامه‌ریزان شهری مجموعه مدیریت شهر خرم‌آباد، اداره کل میراث فرهنگی و اداره کل راه و شهرسازی استان لرستان قرار گیرد.

دکتر مجید دریکوند

عضو شورای شهر

و رئیس مرکز پژوهش‌ها و مطالعات راهبردی

شورای اسلامی شهر خرم‌آباد

www.ketab.ir

